
Shishu Anantadasah

శిశు-అనన్తదాసః

Document Information

Text title : anantadAsaH

File name : anantadAsaH.itx

Category : misc, article, pradIptakumArananda

Location : doc_z_misc_general

Author : (Copyright) Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orissa pknanda65 at gmail.com

Transliterated by : Pradipta Kumar Nanda

Proofread by : Pradipta Kumar Nanda

Acknowledge-Permission: (Copyright) Pradipta Kumar Nanda

Latest update : August 29, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 29, 2021

sanskritdocuments.org

శిశు-అనన్తదాసః

లేఖకః - నన్దప్రదీప్తకుమారః

శిశు-సంప్రదాయస్య ప్రతిష్ఠాతా శిశు-అనన్తః “పంచసఖా” గోష్ఠీషు సర్వకన్యిత్యేన పరిగణితః । అయం మహాత్మా ౧౪౮౬ శ్రీష్టాభ్యే పురీ జిల్లాయాః “బాలిపాటణా” నామకే స్థానే ఏకస్మిన్ కరణ పరివారే అజాయత । కేచన అస్య జన్మస్థానం కౌణార్క-భూమా అభవదితి కథయన్తి తన్మృగ్యమ్ । అస్య పితా కపిల మహాన్విః మాతా చ గౌరీ దేవీ ఆస్తామ్ । తదుక్తమ్ ఈశ్వరదాసేన చైతన్యభాగవతే-

“కపిల మహాన్వి తా నామ । తాహార పుత్ర అనుపమ ॥

అనన్త మాహాన్వి బోలాఇ । కోఠ కరణ హోఇథాఇ ॥ ”

భువనేశ్వరస్థితః “ఖణ్ణగిరి” స్థానమస్య మహాత్మనః సాధనపీఠ ఆసీత్ । కిమ్పదన్తి ఆసీత్సన్ సూర్యదేవాదేశేన పురీం గత్వా చైతన్యాత్ దీక్షాం ప్రగృహ్య ఏకాక్షర-సూర్యమన్తం ప్రాప్తవాన్ । తస్మాత్ సహస్రశ్లోకానపి ప్రాప్తవాన్ ।

శిశు అనన్తః ప్రఖ్యాతో యోగీ ఆసీత్ । యోగశక్త్యా శిశుః భూత్వా సః దేవ్యాః మహాలక్ష్మ్యాః కోలమణ్ణనం చకార । అనయా యోగవిభూత్యా సన్తుష్టః సన్ స్వయం దేవాధిదేవో జగన్నాథస్తస్మై శిశు-ఉపాధిం దత్తవాన్ ఇతి కర్ణాకర్ణికయా శ్రుత్యా జ్ఞాయతే । అయం సమ్బాదః ఈశ్వరదాసకృత-చైతన్యభాగవతాత్ ప్రమాణీక్రియతే । యచ్ఛక్తమ్-

“శిశు రూపరే మోతే భ్రమ । అనన్త శిశు తోర నామ ॥

పృథివీ యేతే దిన ధివ । తో నామ విఖ్యాత హోఇవ ॥ ” ఇతి ।

అనన్తదాసస్య బహవో గ్రన్థా ఆసన్ । తేషు హేతు ఉదయ భాగవతం, చుమ్బక మాలికా, అణాకార శవద, భవముక్తిదాయక గీతా, అర్థతారిణీ, భజనతత్త్వమ్, మన్తవన్దికా, గరుడ-కేశవ సంమ్బాదః, పిణ్ణ-బ్రహ్మణ్ణ గీతా, తిక బాఖరః, ఉదే బాఖరః, ఛాట బాఖరః, ఆగత భవిష్యః, పద్మవన రాసః, రుల శూన్యరాసః, యన్త్రటీకా, ధామశత్రమ్, వైష్ణవ పురాణమ్, శిశుమన్త్రవిచారాదయః ప్రసిద్ధాః వర్తన్తే ।

అనన్తదాసస్య బహు శిష్యా ఆసన్ । శిశు అర్జున దాసః, శిశు వనమాలి దాసః, శిశు శంకర దాసః, శిశు ప్రతాప రాయః ఏవం శిశు దయానిధి దాసప్రముఖాః మూర్ధన్యాః సన్తి । ఏతే సర్వే శిశు సంప్రదాయేషు అన్తర్భుక్తా భవన్తి ।

“పంచసఖా” ఇతి కల్పనా ఓడిఆ సాహిత్యస్య బలిష్ఠా పరంపరా । ఆయం విశాలః ఫలపుష్పయుక్త-పనసవృక్షరూపేణ పరిగణితః కదాచిత్ । వృక్షస్యాత్మా స్వయం జగన్నాథః । ద్రష్టా శ్రీచైతన్యః । తథాహి-

“జగన్నాథ దాస శుణీలే । మజ్జీరూపీ వృక్ష స్థాపిలే ॥

ప్రభుంకు కలే సుమరణ । బాలుత వృక్ష కలే పుణ ॥

బాలుత వృక్షకు బలరామ । కలే యువా డాల పత్రేణ ॥

మో ఆజ్ఞా పాష వృక్ష తోష । వాలే ఫలిలా పణస ॥

అమ్యుత ఆజ్ఞారే పణస । వృక్షరే పాచిణ అవశ్య ॥

ఆజ్ఞా ప్రమాణే వృక్ష పుణ । భూమికు ఓహలి పడిణ ॥

పణస తోలి శిశు నేష । చైతన్య పారుశే దివి ॥

పక్వ పణస చైతన । భాంగిణి వాణీలే ఆపణ ॥ ” ఇతి । ఇదం సువాసితం సున్దరతమం మధురఫలం షోడశశతాబ్ద్యాః ఆరభ్య అధ్యావధి సర్వత్ర నాదు భోజనరూపేణ ప్రతిభాతి ।

“హేతుాదయ భాగవతమ్” అనన్తదాసస్య కృతిషు అన్యతమమ్ । అస్మిన్ గ్రంథే పిణ్ణి బ్రహ్మిణ్ణతత్త్వమ్, కాయా సాధనమ్, జగన్నాథస్య బుద్ధరూప స్వీకారః, శరీరే జగన్నాథస్య అవస్థితిః ఏవం రాధాకృష్ణయోః జీవాత్మ-పపరమాత్మ రూపేణ వర్ణనం మిలతి । యచోచ్చిక్తం-

“శ్రీరాధాకృష్ణ వేని జన । జీవ పరమ రూపే జాణ ॥ ” ఇతి । అనయోః రాధాకృష్ణయోరవస్థానం ధవలాంగద్విపే వర్తతే । గోపీభక్తేః నిదర్శన స్వరూపేణ కేవలం కామినీ భావేన హి కృష్ణప్రాప్తిరాయతే । అపి చ తత్ర-“కామినీ గణే ఆభాసై । పురుష లేశ తహిం నాంహి ॥ ” ఇతి ప్రేమభక్తేః పరాకాష్ఠా వర్ణితా । సృష్టిప్రక్రియా చాత్ర-ఆదౌ ఓంకారః । తస్మాదాకాశః । ఆకాశాత్ విన్ద్యః । విన్ద్యోః మనః । మనసో మాయా । మాయాయాః సత్యమ్ । సత్యాత్ విరాడ్ ఇతి సముత్పద్యన్తే ।

హేతుాదయ-భాగవతే ఆదౌ గురుతత్త్వం వర్ణితమ్ । గురుః సర్వేషాం జీవానాం సముద్ధరకర్తా । తం వినా ముక్తౌ నాధికారో వర్తతే । శిష్యస్య జిజ్ఞాసా బహువిధా అస్తి । ఆదౌ శాస్త్ర శ్రవణమ్ । తత్త్వ -

“యది శుణై మూఢపణే । వధిర జన్మ అకారణే ।
 యది శుణై మమతారే । అసుర జన్మ లభే నరే ।
 యది శుణై అహం గుణే । నర్క భోజన అనుదినే ।
 యే శుణి కరే ఉపహాస । నర్కరే జన్మ తా అవశ్య । ”

అపి చాత్ర-

“యేవణ జన ఏ దీక్షాకు । విఖ్యాతి కహై ఆనకు ।
 ఏమన్నే సాత జన్మ గలే । పుణి జన్మై భాట ఘరే ।
 భాట వనితా పణే పున । దిన వజ్జై అనుదిన ।
 ఏహి మతరే దిన జాఇ । జీవ ఉద్ధరి న పారై ।
 యేఉం గుపత గురువాణి । విఖ్యాత కలా మూఢ ప్రాణి ।
 తేణు పాఇలా సేహు ఫల । జన్మ లభిలా భాట కుల ।

గురు యే శిష్యంక విచార । అన్యకు దిశే అన్ధకార ॥ ” ఇతి గురోః తత్త్వశ్రవణవిధానం వర్ణితమ్ ।

“అసాధన-మార్గః” అథవా అజపాజపవిధిః అనన్తదాసస్య మహతీ సాధనా వర్తతే । అవనాక్షర-జపేన కోటిజన్మస్య పాపం విధౌతి ఇతి తస్య నయ ఆసీత్ । ఆయం మార్గః న కేనాపి సాధనకోటిషు అన్తర్భుక్తః । తస్మాదసాధనమార్గత్వేన పరిగణితః స్వికృతశ్చ । తథాహి-

“దన్త ఓష్ట న హలిబ శిర కణ్ఠ న కమ్మిబ ।

మన్త యన్త నాంహి తంహి దేఖివ బ్రహ్మస్వరూప ॥ ” ఇతి సమర్థయతి దాదు మహారాజః-

“నైనవిన దేఖివా అంగవిన పేఖివా ।

రసనవిన వోలిబా బ్రహ్మ సేతి ।

శ్రవన్ విన శుణివా చరణ విన చాలివా

చిత్త విన చేతివా సహజ ఏతి । ” ఇతి అతిన్ద్రియ మార్గేణ బ్రహ్మసాక్షాత్కారః సమ్భవ ఇతి నిష్కర్షః । తీర్థస్వితాదికమపి న సాధనమార్గే సహాయకా భవన్తి । శరీరమేవ సకలసాధన స్థలమ్ । సుస్థే శరీరే సకలాః సాధనాః సిద్ధ్యన్తి । తస్మాత్పిణ్ణబ్రహ్మణ్ణసాధనం సర్వశ్రేష్ఠమ్ । యతో హి -

“న యా తీర్థ వ్రత కరి । హృదే జప రామ హరి ।

కహన్తి అనన్త శిశు తరిపు ఏ భవకు— ॥ ” ఇతి నామస్మరణస్య సర్విత్కృష్టా సాధనా ఉక్తా । రా మ అథవా హ రి ఇతి సంయుక్తాక్షర-స్మరణం నక్షన్దివం కార్యమ్ । తదవ్యతిరిక్తం ద్వితీయో మార్గో నావశిష్యతే । తథాహి-

“ఏ వేని అక్షర యేవే ఏకత్ర హోజవ । హరి వోలి కరి నామ హృదరే బుణీవ ।

హరి ఉదే హేఉఛన్తి న జాణన్తి కేహి । కహన్తి అనన్త శిశు హరీన్ద్రకు ధ్యాయీ ॥ ” ఇతి
సర్వం హరిమయం జగదితి సప్రమాణం నిగదితం తేన । సాధనసిద్ధః అనన్తదాసస్య ఆసీత్
జగన్నాథే ప్రగాఢో విశ్వాసః । పరమ-భాగవతోత్తమస్య శ్రీహరేర్విశుద్ధభక్తిం ప్రాప్తుం తేన
సర్వాదౌ చేష్టితః । సఫలీకృతశ్చ । జయ జగన్నాథ ।

సహాయక గ్రన్థాః

౧- పఞ్చసఖా ఓడిఆ సాహిత్య-అధ్యాపకః దేవేన్ద్ర మహాన్తిః

౨- సన్ధ భక్తి సాహిత్య-చిత్తరంజన దాసః

౩- కృష్ణచన్ద్ర సాహు రచనాసమ్భార X భాగ

౪- ఓడిఆ స్నాతక పాఠ్యక్రమః- Odisha state open university, sambalpur

X- ఓడిఆ సాహిత్యర ఇతిహాస- డా్ వంశీధర మహాన్తిః

౬- ఓడిఆ సాహిత్యర ఆదిపర్వ- సురేన్ద్ర మహాన్తిః

౭- ఓడిఆ సాహిత్యర ఇతిహాస- పం సూర్యనారాయణ దాసః

౮- ఓడిఆ సాహిత్యర సాంస్కృతిక విచారధారా- చిత్తరంజన దాసః

౯- ఓడిశార ధర్మధారారే పఞ్చసఖా పరికల్పనా- డా్ నటవర సామన్త రాయః

౧౦- మహాపురుష పరిచయ ఓ బాణీ- నిమాంజ చరణ దాసః

౧౧- wikipedia org

— లేఖకః - నన్తప్రదీప్తకుమారః

Written by Dr. Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

Shishu Anantadasah

pdf was typeset on August 29, 2021

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

